

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:.....

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И УПОТРЕБАТА НА ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

I. Общи положения

Училищната програма за превенция на разпространението и употребата на психоактивни вещества е разработена в съответствие с целите, залегнали в Националната стратегия за борба с наркотиците (2020г.-2024г.)

Водещи документи при изготвяне на училищната програма са:

1. Националната стратегия за борба с наркотиците (2020г.-2024г.)

https://www.mh.government.bg/media/filer_public/2020/11/11/natsionalna_strategia_nv-2020-2024_final1.pdf

2. Механизъм за повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества и АЛГОРИТЪМ КЪМ НЕГО утвърден със Заповед № РД-09-3543/01.11.2023 на министъра на образованието и науката

[Механизъм_за-противодействие-на-наркотичните-вещества.pdf](#)

II. Терминологично въведение

- Психоактивни вещества (ПАВ)

Това са вещества, които действат върху централната нервна система и променят психическото състояние на човека. Много от психоактивните вещества са обект на строг международен контрол и са забранени, например: хероин, кокаин, канабис, амфетамини, екстази, LSD и т.н, други се предлагат в огромни количества легално, като: кофеин, алкохол, тютюневи изделия/наргиле/, енергийни напитки, анаболни стероиди. Според характера на въздействието им върху централната нервна система тези вещества могат да бъдат обособени в различни групи: стимуланти, емпатогени, депресанти, опиоиди, канабиноиди, халюциногени, инхаланти, транквиланти и сънотворни, дисоциативни анестетици, нови психоактивни вещества и стероиди.

- Употреба и зависимост

Зависимостта е процес, който се развива постепенно и преминава през различни етапи: експериментиране, употреба, вредна употреба и зависимост. Зависимостта е хронично рецидивиращо заболяване, което се изразява в загуба на контрол върху употребата на вещества. Някои психоактивни вещества (хероин, морфин, кокаин, алкохол, никотин и др.) са известни със силната зависимост, която предизвикват. Тя бива психическа, при която човек изпитва нужда от дрогата, за да се чувства по-добре и физическа- при която дрогата се взема по принуда, за да се избегне абстиненцията, която е болезнена. Не

всички вещества са с пристрастяващ ефект, но тези, които директно действат на рецепторите за допамин и регулират неговото количество, са най-подходящите кандидати за тази категория.

III. Цели на програмата

1. Разработване и прилагане на цялостен училищен подход и последователни усилия за превенция на наркоманиите, други зависимости и проявите на рисково поведение сред учениците.
2. Формиране на знания и личностни умения на учениците за активно взаимодействие със социална среда, изграждане на култура на поведение и взаимоотношения.
3. Получаване на знания за разграничаване и предпазване от опасности като наркомании и зависимости.
4. Моделиране на здравословно поведение в бъдеще, с което да се ограничи риска от употреба и злоупотреба с наркотиците сред учениците.

IV. Целеви групи

- ученици от гимназиален етап- 8-12 клас
- родителите на учениците (семейството, като протективен фактор)

V. Основни задачи на програмата

1. Предоставяне на възможност за консултиране на подрастващите и младежите в областта на превенцията на употребата на наркотични вещества и прояви на други зависимости.
2. Прилагане на мерки съвместно с родителите по въпросите свързани с превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества сред подрастващите.
3. Подобряване на информираността на учениците и техните родители по проблемите произтичащи от различните зависимости.
4. Разширяване на възможността за включване на учениците в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време.
5. Включване на учениците в групи по интереси – превантивна дейност, с която се цели да ангажира с позитивни занимания свободното време на учениците.
6. Изготвяне на „Училищен план за прилагане на програмата за превенция на употребата на психоактивни вещества“

VI. План за прилагане на програмата за превенция на разпространението и употребата на психоактивни вещества

1. Дейности по прилагане на плана

- Повишаване информираността на учениците по отношение на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, които ще се осъществяват в рамките на часа на класа.

Отг.: Кл. ръководители; Екип Подкрепа; мед. лице

Срок: постоянен

- Информационни кампании за моделиране на здравословен начин на живот-здравословно хранене, спортни занимания от ранна детска възраст, които ще се осъществяват в часа на класа.

Отг.:Кл. ръководители; Екип Подкрепа, учители; мед. лице

Срок: постоянен

- Провеждане на информационно-дискуссионни срещи с учителите на теми свързани с разпространението и употребата на ПАВ, целта е запознаване на учителите с новите ПАВ, ефекта от употребата им върху поведението на учениците, разпознаване на ученик в употреба.

Отг.: Екип Подкрепа, гост-лектор от ПИЦ-София
Срок: първи уч. срок

- Информационни семинари за намаляване разпространението на свързаните с употребата на наркотици, социално значими заболявания: ХИВ/СПИН, хепатити В и С, полово предавани болести, вследствие употреба и злоупотреба с ПАВ.

Отг.: Екип Подкрепа, гост-лектор от ПИЦ-София
Срок: постоянен

- Участие в НП „От връстници за връстници“ свързана с превенция на употребата на ПАВ

Отг.: Екип Подкрепа, гост-лектор от ПИЦ-София
Срок: постоянен

- Часове за развиване на емоционална интелигентност у учениците чрез интерактивни упражнения по теми свързани с приятелството, семейството, отношенията между половете, ученически взаимоотношения, насочени към всички целеви групи.

Отг.: Екип Подкрепа
Срок: постоянен

- Информационни семинари за родители – какво може да ни насочи към разбирането, че детето употребява наркотици; какво да правим, ако имаме съмнения; към кого да се обърнем; ролята на родителите при превенцията; разликата между зависимост и експериментиране.

Отг.: Екип Подкрепа, гост-лектор
Срок: постоянен

- Разработване, разпространение на постери, информационни материали с учениците по проблемите засягащи ПАВ.

Отг.: Екип Подкрепа; Ученически парламент
Срок: постоянен

- Включване на учениците в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време в училищни и извънучилищни форми.

Отг.: Кл. ръководители; учители
Срок: постоянен

- Прилагане на превантивни и интервентни програми и дейности при определяне на ученици в риск и проява на рисково поведение от ученик или група ученици.

Отг.: Кл. ръководители; Екип Подкрепа; мед. лице
Срок: постоянен

- Отбелязване на „Европейски ден на здравословното хранене и готвене“- Изграждане на здравословни хранителни навици от ранна детска възраст.

Отг.: Кл. ръководители; Ученически парламент; мед. лице
Срок: седмицата около датата 08.11.2023г.

- Отбелязване на „ Световен ден за борба със СПИН“- посветен на повишаване осведомеността за СПИН-пандемията, причинена от разпространяването на вируса ХИВ.

Отг.: Кл. ръководители; Ученически парламент; Екип Подкрепа; мед. лице
Срок: седмицата около датата 01.12.2023г.

- Отбелязване на „ Световен ден без тютюнев дим“- Целта е повишаване на осведомеността относно вредните и смъртоносни последици от употребата на тютюн и тютюневи изделия.

Отг.: Кл. ръководители; Ученически парламент; Екип подкрепа; мед. лице
Срок: седмицата около датата 31.05.2024г.

- Отбелязване на „Световен ден за борба с наркоманиите“

Отг.: Ученически парламен, Екип Подкрепа
Срок: седмицата около датата 26.06.2024 г.